

24 Ιανουαρίου, 2014

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Τμήμα Μηχανικών Σχεδίασης Προϊόντων και
Συστημάτων

Πετκίδης Χρήστος, dpsd06039

Εργασία για το μάθημα

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ - ΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟ DESIGN

Διδάσκων: Παραδείσης Ιωάννης-Ιάκωβος

Η εργασία έχει αναρτηθεί σαν λήμμα στην Ελληνική σελίδα της Wikipedia στην παρακάτω διεύθυνση:

<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%B1%CF%81%CE%B1%CE%B2%CE%AF%CE%B1%CF%83%CE%B7%CF%80%CE%BD%CE%B5%CF%85%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CE%B9%CF%89%CE%BC%CE%AC%CF%84%CF%89%CE%BD>

Σκοπός της εργασίας ήταν η προσαρμογή των στοιχείων του αντίστοιχου Αγγλικού λήμματος στα Ελληνικά δεδομένα.

Οι αλλαγές συμπεριέλαβαν μετάφραση, επεξεργασία και αναφορές στην Ελληνική νομοθεσία.

Τελευταία τροποποίηση του υλικού πριν την παράδοση της εργασίας έγινε σήμερα, την Παρασκευή, 24 Ιανουαρίου 2014.

Ακολουθεί το κείμενο της εργασίας.

Παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων

Ως παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων ορίζεται η χρήση έργων που προστατεύονται από πνευματική ιδιοκτησία, με παράλληλη καταπάτηση των αποκλειστικών δικαιωμάτων του κατόχου, όπως αυτά της αναπαραγωγής, διανομής, προβολής ή εκτέλεσης του κατοχυρωμένου έργου ή της δημιουργίας παράγωγων έργων, χωρίς την άδεια του κατόχου των πνευματικών δικαιωμάτων· ο τελευταίος είναι συνήθως μία εκδοτική ή άλλη εταιρεία που εκπροσωπεί τον δημιουργό.

1. Καθομιλουμένη ορολογία

Η παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων συχνά συγχέεται με τους όρους "πειρατεία" και "κλοπή". Παρότι η πειρατεία, στην κυριολεξία της λέξης, παραπέμπει σε θρασεία ληστεία και απαγωγή σε ανοιχτή θάλασσα, έχει πολλάκις χρησιμοποιηθεί στο παρελθόν ως συνώνυμο πράξεων που εκ των υστέρων χαρακτηρίστηκαν ως τύποι παραβίασης πνευματικών δικαιωμάτων. Η χρήση του όρου "κλοπή" αποτελεί υπερβολή και γίνεται για να δοθεί έμφαση στην ενδεχόμενη εμπορική ζημία της παραβίασης στους κατόχους των πνευματικών δικαιωμάτων· όμως, δεν σημαίνουν απαραίτητα εμπορική ζημία όλες οι περιπτώσεις παραβίασης, ενώ το Ανώτατο Δικαστήριο των ΗΠΑ έχει αποφασίσει ότι τα δύο δεν εξισώνονται εύκολα.

[...]

1.1 "Πειρατεία"

Ο χαρακτηρισμός της παραβίασης των αποκλειστικών δικαιωμάτων των δημιουργικών έργων ως "πειρατεία" ξεκίνησε πριν θεσμοθετηθεί η έννοια της πνευματικής ιδιοκτησίας νομικά. Πριν τον πρώτο νόμο περί πνευματικής ιδιοκτησίας της Βασίλισσας Άννας της Αγγλίας (1709 - 1710), η Σεβαστή Ένωση Χαρτοπωλών και Εφημεριδοπωλών του Λονδίνου είχε λάβει, το 1557, ένα Βασιλικό Προνόμιο (Χάρτη) που της παραχωρούσε το μονοπώλιο της έκδοσης αλλά και την ευθύνη της επιβολής του χάρτη αυτού. Οι παραβαίνοντες τον χάρτη ονομάζονταν πειρατές ήδη από το 1603. Ο όρος "πειρατεία" έχει χρησιμοποιηθεί αντί της μη εξουσιοδοτημένης αντιγραφής, διανομής και πώλησης έργων που βρίσκονται υπό πνευματική ιδιοκτησία. Το Άρθρο 12 της Συνθήκης της Βέρνης για την Προστασία των Λογοτεχνικών και Καλλιτεχνικών Έργων χρησιμοποιεί τον όρο "πειρατεία" σχετικά με την παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων, δηλώνοντας "Τα πειρατικά έργα ενδέχεται να κατασχεθούν κατά την εισαγωγή σε εκείνες της χώρας της Ένωσης όπου το αυθεντικό έργο απολαμβάνει νομικής προστασίας. Το άρθρο 61 της Συμφωνίας για τα Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας στον Τομέα του Εμπορίου, γνωστή ως TRIPs (Agreement on Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights) προβλέπει ποινικές διαδικασίες και ποινές σε περιπτώσεις "εμπρόθετης παραποίησης ή πειρατείας πνευματικής ιδιοκτησίας σε

εμπορικό επίπεδο". Η πειρατεία παραδοσιακά αναφέρεται σε πράξεις παραβίασης πνευματικών δικαιωμάτων που γίνονται με πρόθεση και οικονομικό όφελος, παρότι πιο πρόσφατα οι κάτοχοι πνευματικής ιδιοκτησίας περιγράφουν την διαδικτυακή παραβίαση πνευματικής ιδιοκτησίας -και, ειδικότερα, που σχετίζεται με ομότιμη επικοινωνία και διαμοιρασμό αρχείων (peer-to-peer)- ως "πειρατεία".

Ο Richard Stallman και το GNU Project έχουν κατακρίνει τη χρήση του όρου "πειρατεία" σε αυτές τις περιπτώσεις, ισχυριζόμενοι ότι οι εκδότες χρησιμοποιούν τη λέξη αυτή για να αναφερθούν σε "περιπτώσεις αντιγραφής τις οποίες δεν εγκρίνουν" και ότι "υπονοούν ότι είναι ηθικά ισοδύναμο της επίθεσης πλοίων ανοιχτά της θαλάσσης, της απαγωγής και της δολοφονίας ανθρώπων σε αυτά". Ορισμένες μορφές της Αντι-Πειρατείας (όπως η Διαχείριση Ψηφιακών Δικαιωμάτων ή Digital Rights Management - DRM) θεωρούνται από τους καταναλωτές ως προσπάθειες ελέγχου της χρήσης των προϊόντων μετά την αγορά.

1.2 "Κλοπή"

Οι κάτοχοι πνευματικής ιδιοκτησίας συχνά αναφέρονται στην παραβίαση αυτής με τον όρο "κλοπή". Στη νομοθεσία περί πνευματικής ιδιοκτησίας, η παραβίαση δεν αναφέρεται στην κλοπή φυσικών αντικειμένων που αφαιρούν την κατοχή του ιδιοκτήτη, αλλά σε μία περίπτωση κατά την οποία ένα άτομο εξασκεί τα αποκλειστικά δικαιώματα του κατόχου πνευματικής ιδιοκτησίας χωρίς την έγκριση αυτού. Στο παρελθόν, δικαστήρια ανά τον κόσμο έχουν διαφοροποιήσει τους δύο όρους. Για παράδειγμα, το Ανώτατο Δικαστήριο των ΗΠΑ, στη δίκη *Dowling v United States* (1985), αποφάσισε ότι οι παράνομες ηχητικές εγγραφές δεν αποτελούν κλεμμένη περιουσία. Αντί αυτού, "η παρεμβολή με πνευματικά δικαιώματα δεν εξισώνεται εύκολα με κλοπή, σφετερισμό ή απάτη". Ο Νόμος περί Πνευματικής Ιδιοκτησίας μάλιστα χρησιμοποιεί μία διαφορετική ορολογία τέχνης για να προσδιορίσει κάποιον που καταχράται πνευματική ιδιοκτησία: "[...] έναν παραβάτη της πνευματικής ιδιοκτησίας". Το δικαστήριο έκρινε ότι, στην περίπτωση της παραβίασης πνευματικής ιδιοκτησίας, η εγγυημένη από το νόμο δικαιοδοσία του κατόχου αυτής - ορισμένα αποκλειστικά δικαιώματα- παραβιάζεται, αλλά κανένας έλεγχος, φυσικός και μη, δεν εξασκείται στην πνευματική ιδιοκτησία, ούτε ο κάτοχος αυτής δεν στερείται εξ ολοκλήρου της χρήσης του έργου ή της εξάσκησης των αποκλειστικών του δικαιωμάτων.

2. Παρακίνηση

Ορισμένα από τα κίνητρα για την συμμετοχή σε παραβίαση πνευματικής ιδιοκτησίας είναι τα παρακάτω:

- Τιμολόγηση - η απροθυμία ή μη δυνατότητα πληρωμής της τιμής που ορίζουν οι νόμιμοι πωλητές
- Μη διαθεσιμότητα - η απουσία διάθεσης του προϊόντος από νόμιμο πωλητή στη χώρα του τελικού καταναλωτή: δεν έχει ακόμη λανσαριστεί ακόμη, έχει αποσυρθεί από την αγορά, δεν προβλέπεται η πώλησή του εκεί, υπάρχουν γεωγραφικοί περιορισμοί στην ηλεκτρονική (online) διάθεση και την διεθνή αποστολή

- Χρησιμότητα - το νόμιμο προϊόν συνοδεύεται από διάφορους τρόπους περιορισμού (π.χ. DRM, γεωγραφικοί περιορισμοί) της νόμιμης χρήσης (διατήρηση σε εφεδρικά μέσα, χρήση σε συσκευές διαφορετικών προμηθευτών, χρήση εκτός σύνδεσης), ή ενοχλητικά, χωρίς τη δυνατότητα παράλειψης, διαφημιστικά μηνύματα και ρήτρες κατά της πειρατείας, που αφαιρούνται από το πειρατικό προϊόν καθιστώντας το έτσι πιο επιθυμητό για τον τελικό καταναλωτή
- Εμπειρία αγοράς - η διάθεση του προϊόντος από τους νόμιμους πωλητές δεν πραγματοποιείται με ένα φιλικό προς το χρήστη σύστημα αγοράς
- Ανωνυμία - Η παράνομη μεταφόρτωση έργων δεν απαιτεί εξακρίβωση στοιχείων ενώ η μεταφόρτωση από την ιστοσελίδα του κατόχου της πνευματικής ιδιοκτησίας συχνά απαιτεί μία έγκυρη διεύθυνση ηλεκτρονικής αλληλογραφίας ή/και άλλα προσωπικά στοιχεία

2.1 Αναπτυσσόμενες χώρες

Στην έκθεση "Media Piracy in Emerging Economies" (2011), την πρώτη ανεξάρτητη διεθνή συγκριτική μελέτη της πειρατείας των μέσων με επίκεντρο τις Βραζιλία, Ινδία, Ρωσία, Νότια Αφρική, Μεξικό και Βολιβία, "οι υψηλές τιμές, τα χαμηλά εισοδήματα και οι φθηνές ψηφιακές τεχνολογίες" αποτελούν τους κύριους παράγοντες που οδηγούν στον παγκόσμια διάδοση της πειρατείας, ειδικά στις αναδυόμενες αγορές.

Σύμφωνα με την ίδια έκθεση, παρότι η ψηφιακή πειρατεία επιφέρει πρόσθετα κόστη όσον αφορά την παραγωγή των μέσων, επιτρέπει εντούτοις την κύρια πρόσβαση στα μέσα αυτά σε αναπτυσσόμενες χώρες. Τα ισχυρά tradeoffs που ενθαρρύνουν τη χρήση της ψηφιακής πειρατείας σε αυτές τις χώρες υπαγορεύουν την ισχύουσα παραμελημένη επιβολή του νόμου για την ψηφιακή πειρατεία. Στην Κίνα, το θέμα της ψηφιακής πειρατείας δεν είναι απλώς νομικό, αλλά κοινωνικό - και πηγάζει από την υψηλή ζήτηση για φθηνά και προσιτά πειρατικά αγαθά καθώς και τις κρατικές διασυνδέσεις των εταιρειών που παράγουν τέτοια αγαθά.

3. Σχετική νομοθεσία

Οι περισσότερες χώρες επεκτείνουν τη νομική προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας στους δημιουργούς των έργων. Σε χώρες με σχετική νομοθεσία, η επιβολή της διαφύλαξης των πνευματικών δικαιωμάτων συνήθως είναι ευθύνη του κατόχου της ιδιοκτησίας. Όμως, σε αρκετές δικαιοδοσίες, αποδίδονται και ποινικές ευθύνες για την παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων.

3.1 Ελληνική νομοθεσία

Τα προβλεπόμενα από την ελληνική νομοθεσία περί παραβίασης πνευματικών δικαιωμάτων εντάσσονται στο νόμο 2121/1993, γνωστό και ως νόμο περί πνευματικών δικαιωμάτων.

3.1.1 Πρόληψη της προσβολής των δικαιωμάτων

Σύμφωνα με το Ν. 2121/1993, με προεδρικά διατάγματα και μετά από πρόταση του εκάστοτε Υπουργού Πολιτισμού, μπορούν να καθοριστούν προδιαγραφές για τα μέσα αναπαραγωγής πνευματικών έργων, μπορεί να επιβληθεί η χρήση συσκευών ή συστημάτων ελέγχου των αναπαραγόμενων έργων, ή να προβλεφθεί ότι η κυκλοφορία υλικών φορέων ήχου ή/και εικόνας επιτρέπεται μόνο εφόσον αυτά φέρουν επικολλημένη κάποια αναγνωριστική ένδειξη που πιστοποιεί ότι η εμπορική διάθεση δεν αποτελεί πράξη παραβίασης πνευματικών δικαιωμάτων και παρέχεται από τον κατά περίπτωση αρμόδιο οργανισμό συλλογικής διαχείρισης.

Παράλληλα, απαγορεύεται καταρχήν η διάθεση ή χρήση συσκευών αποκωδικοποίησης κωδικοποιημένων προγραμμάτων, χωρίς την άδεια του εκάστοτε ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού.

Τέλος, προβλέπεται η έκδοση σχετικής εισαγγελικής εντολής και η απαγόρευση από την αρμόδια αστυνομική αρχή οποιασδήποτε πράξης προσβολής πνευματικής ιδιοκτησίας που σχετίζεται με την δημόσια εκτέλεση πνευματικού έργου, χωρίς την απαιτούμενη άδεια των δημιουργών ή μετά από χορήγηση άδειας και κατόπιν καθυστέρησης καταβολής της σχετικής οφειλόμενης αμοιβής (για περισσότερο από δύο μέρες).

3.1.2 Έννομη προστασία

Σε περίπτωση παραβίασης πνευματικής ιδιοκτησίας και μετά την προσκόμιση ευλόγως διαθέσιμων αποδεικτικών στοιχείων από τον προσβεβλημένο κάτοχο, το δικαστήριο δύναται να διατάξει την προσκόμιση ενδεχόμενων αποδεικτικών στοιχείων που βρίσκονται υπό τον έλεγχο του αντιδίκου, καθώς και σχετικών εμπορικών ή χρηματοοικονομικών σχετικών εγγράφων σε περίπτωση παραβίασης σε εμπορική κλίμακα, για την οποία η ύπαρξη περισσότερων αντιτύπων του έργου θεωρείται επαρκής απόδειξη. Η μη προσκόμιση των στοιχείων αυτών καθιστά τους ισχυρισμούς περί προσβολής ομολογημένους.

Επίσης και πριν την ορισμένη δικάσιμο, δύναται η διαταγή παροχής σχετικών πληροφοριών από τον αντίδικο ή τρίτο πρόσωπο, το οποίο, σε εμπορική κλίμακα, βρέθηκε να κατέχει το εμπόρευμα παρανόμως, να χρησιμοποιεί τις παράνομες υπηρεσίες, να παρέχει υπηρεσίες που συνέβαλαν στην προσβολή των πνευματικών δικαιωμάτων ή υπεδείχθη να εμπλέκεται στην παραγωγή ή διανομή των επίδικων εμπορευμάτων. Η παράβαση της διαταγής συνεπάγεται και καταδίκη σε χρηματική ποινή ύψους 50.000 έως 100.000 ευρώ, υπέρ του δημοσίου ταμείου.

3.1.3 Κυρώσεις

Σύμφωνα με το Ν. 2121/1993, μπορεί να διαταχθούν ασφαλιστικά μέτρα, συντηρητική κατάσχεση ή αναλυτική απογραφή των επίδικων εμπορευμάτων, χωρίς απαραίτητα τον ειδικό προσδιορισμό των έργων που προσβάλλονται ή απειλούνται με προσβολή, με σκοπό την πρόληψη της προσβολής των πνευματικών δικαιωμάτων ή την απαγόρευση προσωρινά

η συνέχιση της προσβολής, με την απειλή καταβολής χρηματικής ποινής. Η κατάσχεση μπορεί να επεκταθεί και σε περιουσιακά στοιχεία του παραβάτη, όταν πρόκειται για παραβίαση σε εμπορική κλίμακα.

Όσον αφορά τις αστικές κυρώσεις, οι παραβάτες που υπαιτίως προσέβαλαν την πνευματική ιδιοκτησία άλλου υποχρεούνται σε ικανοποίηση της ηθικής βλάβης και χρηματική αποζημίωση ίση ή μεγαλύτερη από το διπλάσιο της αμοιβής που καταβάλλεται για το είδος της εκμετάλλευσης. Χωρίς την προϋπόθεση υπαιτιότητας, ενδέχεται να ζητηθεί από τους παραβάτες η καταβολή του ποσού κατά το οποίο έγιναν πλουσιότεροι από την παράνομη εκμετάλλευση του έργου.

Παράλληλα, ορίζεται από το νόμο ότι η αναπαραγωγή, πώληση ή διανομή στο κοινό πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή, κατά τρόπο που παραβιάζει την πνευματική ιδιοκτησία, τότε υπόκειται σε διοικητικό πρόστιμο ίσο με 1000 ευρώ για κάθε παράνομο αντίτυπο, ανεξαρτήτως λοιπών κυρώσεων. Η πώληση ή διανομή υλικών φορέων ήχου που φέρουν πνευματική ιδιοκτησία από πλανόδιους πωλητές επισύρει διοικητικό πρόστιμο ίσο με 20 ευρώ ανά τεμάχιο παράνομου εμπορεύματος και ελάχιστη αξία 1000 ευρώ. Τα παραπάνω ποσά των διοικητικών κυρώσεων ενδέχεται να μεταβάλλονται με προεδρικό διάταγμα και κατόπιν πρότασης των Υπουργών Οικονομίας και Πολιτισμού.

Τέλος, η κατ' οποιονδήποτε τρόπο παράνομη εκμετάλλευση έργων που αποτελούν αντικείμενο πνευματικής ιδιοκτησίας (εγγραφή, αναπαραγωγή, μετάφραση, διασκευή, προσαρμογή, μετατροπή, πώληση ή διανομή, εκμίσθωση, δημόσια εκτέλεση ή μετάδοση, εισαγωγή) χωρίς τη συναίνεση του δημιουργού τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή 2900 έως 15000 ευρώ, ενώ η ίδια ποινή αφορά και στην κατοχή ή διακίνηση συσκευών αναπαραγωγής που δεν ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές.

3.2 Χώρες όπου επιτρέπεται η ανταλλαγή αρχείων χωρίς όφελος

Η λήψη αντιγραμμένης μουσικής θεωρείται νόμιμη σε ορισμένες χώρες στο πλαίσιο των πνευματικών δικαιωμάτων, όπως ο Καναδάς, η Ολλανδία και η Ισπανία, με την προϋπόθεση ότι τα τραγούδια δεν πωλούνται. Στον Καναδά, η λήψη οποιουδήποτε αρχείου που αποτελεί αντικείμενο πνευματικής ιδιοκτησίας είναι νόμιμη, αρκεί να μην ακολουθείται από οποιαδήποτε εμπορική χρήση· απεναντίας, η διανομή τέτοιων αρχείων (όπως, για παράδειγμα, η μεταφόρτωση σε δίκτυα P2P) είναι παράνομη. Παράλληλα, ορισμένες χώρες, όπως ο Καναδάς και η Γερμανία, έχουν περιορίσει τις ποινές για την παραβίαση πνευματικής ιδιοκτησίας με μη εμπορικούς σκοπούς. Για παράδειγμα, στον Καναδά, η εκ του νόμου αποζημίωση για προσβολή πνευματικών δικαιωμάτων χωρίς εμπορικό σκοπό έχει μέγιστο όριο τα 5000 δολάρια, ενώ η γερμανική κυβέρνηση έχει εγκρίνει νομοσχέδιο για τον περιορισμό του προστίμου σε άτομα που κατηγορούνται για ανταλλαγή μουσικής και ταινιών σε 200 δολάρια.

Από τον Ιανουάριο του 2014 και με νόμο που ψηφίστηκε στις 20 Σεπτεμβρίου 2013, στην Ισπανία, οι κάτοχοι ιστοσελίδων που αποκτούν άμεσα ή έμμεσα κέρδη κατά παράβαση των νόμων περί πνευματικής ιδιοκτησίας, όπως μέσω των διαφημιστικών συνδέσμων,

τιμωρούνται με φυλάκιση έως και 6 ετών· οι μηχανές αναζήτησης και οι μηχανές P2P ανταλλαγής αρχείων εξαιρούνται από το νομικό αυτό πλαίσιο.

[...]

4. Περιορισμοί και μέτρα πρόληψης

Τα πνευματικά δικαιώματα δεν προστατεύουν την τεχνική μορφή ή προϊόντα έρευνας και ανάπτυξης του πρωτότυπου έργου, αλλά απαιτείται ένας βαθμός στοιχειώδους ομοιότητας για να διακρίνεται η νόμιμη από την παράνομη εκμετάλλευση του έργου.

Η αξιολόγηση της υποτιθέμενης παραβίασης πνευματικών δικαιωμάτων σε ένα δικαστήριο ενδέχεται να αποδειχθεί ιδιαίτερα σημαντική διαδικασία, το κόστος σε χρόνο και χρήμα της οποίας ποικίλλει ανάλογα με το μέγεθος και το σύνθετο του πνευματικού έργου. Στην Αμερική χρησιμοποιείται συχνά, αλλά όχι καταρχήν, το Abstraction-Filtration-Comparison (AFC) test.

Για τη μείωση της παραβίασης πνευματικής ψηφιακής ιδιοκτησίας λαμβάνονται διαφορετικοί τύποι προληπτικών μέτρων, που αφορούν στην ενημέρωση, τη νομοθεσία, την παρεμπόδιση και τις διεθνείς συμβάσεις.

Μία βασική μέθοδος για την αντιμετώπιση της πειρατείας είναι η ενημέρωση των πολιτών για την σχετική νομοθεσία και τις αντίστοιχες κυρώσεις που σχετίζονται με την προσβολή των πνευματικών δικαιωμάτων. Με την επίγνωση των ποινών στις οποίες ενδέχεται να καταδικαστούν οι παραβάτες των νόμων περί πνευματικής ιδιοκτησίας, επιδιώκεται η αποθάρρυνση των ατόμων που σκοπεύουν να εμπλακούν σε τέτοια δραστηριότητα. Παρότι οι ολοένα και πιο αυστηρές επιπτώσεις μπορούν να ελαχιστοποιούν σε ένα βαθμό την παραβατική συμπεριφορά, αυτή παραμένει αρκετά δημοφιλής, ιδιαίτερα στις αναπτυσσόμενες χώρες. Μάλιστα, αρκετοί εκδότες έχουν επιχειρήσει να υλοποιήσουν μία αμφιλεγόμενη τακτική: να κλειδώσουν τα προϊόντα τους με τη χρήση της τεχνολογίας Διαχείρισης Ψηφιακών Δικαιωμάτων (DRM).

Πέραν των νομικών ελιγμών για να περιορίσει την παραβίαση των πνευματικών δικαιωμάτων, η κινηματογραφική βιομηχανία έχει επιχειρήσει ποικίλους τρόπους διανομής. Αντί, λοιπόν, να περιμένει μήνες μετά την πρεμιέρα μίας ταινίας για να κυκλοφορήσει σε DVD, ταινίες όπως το *Bubble* (2005), για παράδειγμα, κυκλοφόρησε σε όλες τις μορφές ταυτόχρονα, παρότι οι ημερομηνίες κυκλοφορίες διέφεραν ανά ήπειρο. Τόσο η συγκεκριμένη βιομηχανία όσο και οι υπέρμαχοι της ανταλλαγής αρχείων πιστεύουν ότι η περαιτέρω μείωση της χρονικής διαφοράς μεταξύ προβολής και κυκλοφορίας σε βίντεο θα περιορίσει το φαινόμενο της παραβίασης των πνευματικών δικαιωμάτων. Βέβαια, η πρώτη εξακολουθεί να πιστεύει ότι, δεδομένης της παγκόσμιας διαδικτυακής δραστηριότητας, για την αντιμετώπιση του φαινομένου, θα χρειαστεί ένας συνδυασμός διεθνών νομικών συμφωνιών, ενός οργανισμού αντιμετώπισης της πειρατείας, και νέων μεθόδων πώλησης προϊόντων

5. Οικονομικές συνέπειες της παραβίασης πνευματικών δικαιωμάτων

5.1 Εκτιμήσεις της βιομηχανίας

Το 2008, η Motion Picture Association of America ανέφερε ότι οι έξι κυρίαρχες εταιρείες-μέλη της είχαν απώλειες που ανέρχονταν στο ποσό των 6,1 δις δολαρίων εξαιτίας της πειρατείας.

Οι BSA (Business Software Alliance) και IDC (International Data Corporation) υποστηρίζουν ότι οι απώλειες από την πειρατεία λογισμικού υπερέβησαν τα 51 δις δολάρια, μόνο για το 2009, καθώς και ότι "η μείωση της πειρατείας λογισμικού κατά μόλις 10 ποσοστιαίες μονάδες κατά τα επόμενα 4 χρόνια θα δημιουργούσε περίπου 500,000 νέες θέσεις εργασίας και θα διοχέτευε περίπου 140 δισεκατομμύρια δολάρια στις ασθενείς οικονομίες.

Σύμφωνα με τις μελέτες των παραπάνω οργανισμών, το υψηλότερο ποσοστό πειρατείας σημειώνεται στην Αρμενία (93%). Οι Κίνα και Ινδία βρίσκονται στις θέσεις 17 και 41 αντίστοιχα, με 82% και 69% καταγεγραμμένης πειρατείας λογισμικού. Το χαμηλότερο ποσοστό πειρατείας, σύμφωνα με έρευνα, παρατηρείται στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής (20%).

5.2 Κριτική των εκτιμήσεων της βιομηχανίας

Η μεθοδολογία των παραπάνω ερευνών έχει δεχθεί σκληρή κριτική. Υπερβολικοί ισχυρισμοί για αποζημιώσεις και οικονομική ζημία είναι ένα σύνθημα φαινόμενο στις νομικές διαμάχες. Ορισμένες μελέτες, συμπεριλαμβανομένων αυτών που επικαλούνται οι MPAΑ και RIAA σχετικά με τις οικονομικές επιπτώσεις των παράνομων λήψεων ταινιών και μουσικής, έχουν συχνά αμφισβητηθεί επειδή στηρίζονταν σε αμφίβολες υποθέσεις που οδηγούν σε στατιστικά επισφαλή νούμερα.

Σε ένα ακραίο παράδειγμα, η RIAA υποστήριξε ότι οι απώλειες κατά του λογισμικού Limewire άγγιζαν τα 75 τρις δολάρια (ποσό υψηλότερο, δηλαδή, από το παγκόσμιο ΑΕΠ) και "με κάθε σεβασμό" διαφώνησε με τους δικαστές που έκριναν ότι οι ισχυρισμοί ήταν "παράλογοι". Όμως, αυτό το ποσό των 75 τρις δολαρίων υπολογίστηκε από μία ολόκληρη συγκεκριμένη ερμηνεία του νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας που υπολογίζει κάθε τραγούδι που λαμβάνεται παράνομα ως ξεχωριστή περίπτωση παραβίασης. Μετά το πέρας της δίκης, η Limewire δέχθηκε να πληρώσει 105 εκατομμύρια δολάρια στην RIAA.

5.3 Οικονομικές συνέπειες του φαινομένου στις αναδυόμενες αγορές

Υπολογίζεται ότι η συνολική εμπορική αξία του πειρατικού λογισμικού φθάνει τα 59 δις δολάρια το 2010, τα 31,9 δις εκ των οποίων αφορούν τις αναδυόμενες αγορές (δηλαδή, πάνω από το μισό του συνόλου). Επιπρόσθετα, το 2010, οι ώριμες αγορές για πρώτη φορά παρέλαβαν λιγότερες αποστολές υπολογιστών από τις αναδυόμενες οικονομίες, με αποτέλεσμα οι τελευταίες να ευθύνονται για περισσότερους από τους μισούς εν χρήση υπολογιστές παγκοσμίως.

Με ποσοστό πειρατικού λογισμικού 68%, έναντι του 24% των ανεπτυγμένων οικονομιών, οι αναδυόμενες αγορές είναι υπεύθυνες για το μεγαλύτερο μέρος της παγκόσμιας αύξησης της εμπορικής αξίας του πειρατικού λογισμικού. Η Κίνα εξακολουθεί να έχει την υψηλότερη εμπορική αξία πειρατικού λογισμικού (8,9 δις δολάρια) ανάμεσα στις αναπτυσσόμενες χώρες και είναι δεύτερη μετά τις ΗΠΑ (9,7 δις δολάρια το 2011). Το 2011, η BSA ανακοίνωσε ότι το 83% του εγκατεστημένου λογισμικού στην Αφρική αποτελεί προϊόν πειρατείας (εξαιρουμένης της Νοτίου Αφρικής).

Ορισμένες χώρες διακρίνουν την εταιρική πειρατεία από την προσωπική χρήση, που είναι ανεκτή ως μία υπηρεσία κοινωνικής πρόνοιας. Αυτός είναι και ο βασικός λόγος που οι αναπτυσσόμενες χώρες αρνούνται να σεβαστούν ή να αποδεχθούν τους νόμους περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Ο πρόεδρος της Ρουμανίας, Traian Băsescu, δήλωσε ότι "η πειρατεία βοήθησε τη νέα γενιά να ανακαλύψει (σ.σ. εξοικειωθεί με) τους υπολογιστές. Πυροδότησε την ανάπτυξη της βιομηχανίας IT στη Ρουμανία."

6. Οργανισμοί υπέρ της ελεύθερης διακίνησης δημιουργικών έργων

- Free Software Foundation (FSF)
- Electronic Frontier Foundation (EFF)
- Creative Commons (CC)
- Demand Progress

7. Οργανισμοί κατά της παραβίασης πνευματικής ιδιοκτησίας

- Business Software Alliance (BSA)
- Canadian Alliance Against Software Theft (CAAST)
- Entertainment Software Association (ESA)
- Federation Against Software Theft (FAST)
- International Intellectual Property Alliance (IIPA)